

مبانی جمله سازی در انگلیسی

از کلمه تا جمله های ساده، مرکب و پیچیده

یک درس کامل راست به چپ برای تدریس در سایت آموزشی، همراه با فرمول ها، مثال های روشن، نکته های خطایابی و ۵۰ تست چهارگزینه ای با کلید جواب.

موضوع درس

Word, Phrase, Sentence و ساختار SVO

مناسب برای

زبان آموز مبتدی تا پیش متوسط

محتوا

تدریس کامل + تمرین + پاسخ نامه

Designed for RTL Teaching

Grammar Basics

نقشه درس

در این درس چه یاد می گیریم؟

هدف این درس این است که زبان آموز بتواند پایه ای ترین واحدهای گرامر انگلیسی را تشخیص دهد و جمله های درست بسازد. اگر این بخش محکم یاد گرفته شود، یادگیری زمان ها، سوالی کردن، منفی کردن، شرطی ها و حتی رایتینگ خیلی راحت تر می شود.

۱. تفاوت کلمه، عبارت و جمله

۲. ساختار پایه جمله: Subject + Verb + Object

۳. فاعل، فعل و مفعول

۴. جمله مثبت، منفی و سوالی

۵. ترتیب کلمات در انگلیسی

۶. جمله ساده، مرکب و پیچیده

کلمه، عبارت و جمله

در انگلیسی، جمله‌سازی از سه یله شروع می‌شود: **کلمه**، **عبارت** و **جمله**. خیلی از اشتباهات زبان‌آموزان از اینجا می‌آید که یک عبارت را با جمله اشتباه می‌گیرند.

واحد	تعریف ساده	مثال	آیا معنی کامل دارد؟
کلمه / Word	یک واحد مستقل معنی‌دار	beautiful, run, book	معمولاً نه
عبارت / Phrase	چند کلمه کنار هم، بدون ساختار کامل جمله	in a beautiful book the room	نه، معمولاً ناقص است
جمله / Sentence	گروهی از کلمات که معمولاً فاعل و فعل دارد و پیام کامل می‌دهد	She reads a book.	بله

نکته مهم

اگر فقط بگوییم in the room یعنی «در اتاق»، هنوز نمی‌دانیم چه کسی یا چه چیزی در اتاق است. پس این یک عبارت است، نه جمله کامل.

student	کلمه
the new student	عبارت
The new student is here.	جمله

ساختار پایه جمله در انگلیسی

در فارسی می‌توانیم گاهی جای کلمات را آزادتر تغییر دهیم، اما انگلیسی به ترتیب کلمات حساس‌تر است. رایج‌ترین الگوی جمله خبری ساده در انگلیسی این است:

Subject + Verb + Object

Subject

چه کسی؟ چه چیزی؟

Verb

چه کاری می‌کند؟

Object

روی چه کسی/چیزی؟

جمله	فاعل	فعل	مفعول
Sara reads books.	Sara	reads	books
They watch movies.	They	watch	movies
I drink tea.	I	drink	tea

فرمول طلایی

برای شروع جمله‌سازی، اول از خودت بپرس: «چه کسی؟» بعد «چه کاری می‌کند؟» بعد «چه چیزی/چه کسی را؟»

فاعل، فعل و مفعول

Subject / فاعل

فاعل شخص یا چیزی است که کار را انجام می‌دهد یا جمله درباره اوست. فاعل می‌تواند اسم، ضمیر یا حتی یک عبارت اسمی باشد.

Ali works.

فاعل اسم

He works.

فاعل ضمیر

The young teacher works.

فاعل عبارت اسمی

Verb / فعل

فعل قلب جمله است. بدون فعل، بیشتر جمله‌های انگلیسی ناقص‌اند. فعل می‌تواند یک کلمه باشد یا با فعل کمکی بیاید.

نوع فعل	مثال	توضیح
فعل اصلی	She plays.	plays کار اصلی را نشان می‌دهد.
فعل کمکی + اصلی	She is playing.	is کمکی و playing فعل اصلی است.
فعل be	She is happy.	is وضعیت یا هویت را نشان می‌دهد.

Object / مفعول

مفعول چیزی یا کسی است که عمل روی آن انجام می‌شود. همه جمله‌ها مفعول ندارند، اما وقتی فعل به مفعول نیاز دارد باید بعد از فعل بیاید.

I opened the door.

با مفعول

The baby sleeps.

بدون مفعول

جمله مثبت، منفی و سوالی

بعد از شناخت فاعل و فعل، باید بتوانیم جمله را در سه حالت اصلی بسازیم: مثبت، منفی و سوالی.

الف) جمله مثبت / Affirmative

جمله مثبت خبری است و چیزی را بیان می‌کند.

Subject + Verb + Object / Complement

She likes coffee.

مثبت

He is a teacher.

مثبت با be

ب) جمله منفی / Negative

برای منفی کردن، باید نوع فعل را بشناسیم. اگر فعل اصلی معمولی داریم، در حال ساده از do not یا does not استفاده می‌کنیم. اگر فعل be داریم، not را بعد از آن می‌آوریم.

نوع جمله	مثبت	منفی درست	اشتباه رایج
فعل اصلی با I/you/we/they	They play.	They do not play.	They not play.
فعل اصلی با he/she/it	She likes tea.	She does not like tea.	She does not likes tea.
فعل be	He is ready.	He is not ready.	He does not is ready.
modal	They can swim.	They cannot swim.	They do not can swim.

پ) جمله سوالی / Interrogative

در سوال‌های انگلیسی معمولاً جای فعل کمکی و فاعل عوض می‌شود. اگر فعل کمکی نداریم، از do / does / did کمک می‌گیریم.

نوع سوال	ساختار	مثال
سوال با be	Be + Subject + ...?	Are you ready?
سوال با فعل اصلی	Do/Does + Subject + base verb?	Does she work here?
سوال با modal	Modal + Subject + verb?	Can you drive?
سوال Wh	Wh-word + auxiliary + Subject + verb?	Where do you live?

۵

ترتیب کلمات در جمله انگلیسی

یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های فارسی و انگلیسی، ترتیب اجزای جمله است. در فارسی می‌گوییم: «من کتاب می‌خوانم»؛ فعل در پایان می‌آید. اما در انگلیسی فعل معمولاً بعد از فاعل می‌آید:

Subject + Verb + Object + Place + Time

I read books in the library every week.

درست

I every week in the library read books.

غیرطبیعی/اشتباه

جزء جمله	سوال راهنما	جای معمول	مثال
فاعل	چه کسی؟ چه چیزی؟	اول جمله	My sister
فعل	چه کار می‌کند؟	بعد از فاعل	studies
مفعول	چه چیزی/چه کسی را؟	بعد از فعل	English
مکان	کجا؟	بعد از مفعول	at home
زمان	کی؟	آخر یا اول جمله	every night

نکته تدریسی برای سایت

برای تمرین، از زبان آموز بخواهید جمله‌های فارسی را مستقیم ترجمه نکند. اول نقش‌ها را پیدا کند: فاعل، فعل، مفعول، مکان، زمان. بعد آن‌ها را در ترتیب انگلیسی بچیند.

۶

جمله ساده، مرکب و پیچیده

از نظر ساختار، جمله‌ها می‌توانند ساده، مرکب یا پیچیده باشند. شناخت این سه نوع جمله برای رایتینگ و درک متن ضروری است.

جمله ساده / Simple Sentence

یک جمله ساده فقط یک جمله‌واره مستقل دارد؛ یعنی خودش به‌تنهایی معنی کامل می‌دهد.

She smiled.

Simple

I bought a new phone.

Simple

جمله مرکب / Compound Sentence

جمله مرکب از دو جمله‌واره مستقل ساخته می‌شود که معمولاً با حروف ربطی مثل and، but، or، so به هم وصل می‌شوند.

Independent Clause + and/but/or/so + Independent Clause

I was tired, but I finished my homework.

Compound

It was raining, so we stayed home.

Compound

جمله پیچیده / Complex Sentence

جمله پیچیده یک جمله‌واره مستقل و یک جمله‌واره وابسته دارد. جمله‌واره وابسته با کلماتی مثل because، when، if، although شروع می‌شود و به‌تنهایی کامل نیست.

Independent Clause + Dependent Clause

I went home because I was tired.

Complex

When he arrived, we started the meeting.

Complex

نوع جمله	تعداد جمله‌واره مستقل	وجود جمله‌واره وابسته	مثال
ساده	یک	ندارد	She laughed.
مرکب	دو یا بیشتر	معمولاً ندارد	She laughed, and I smiled.
پیچیده	یک یا بیشتر	دارد	She laughed because she was happy.

جمع‌بندی

چک‌لیست سریع قبل از ساختن جمله

آیا جمله من فعل دارد؟ بدون فعل، معمولاً جمله کامل نیست.

آیا فاعل مشخص است؟ باید بدانیم جمله درباره چه کسی یا چه چیزی است.

آیا ترتیب جمله انگلیسی رعایت شده؟ Subject + Verb + Object

اگر جمله منفی است، آیا از کمک فعل درست استفاده شده؟

اگر جمله سوالی است، آیا فعل کمکی قبل از فاعل آمده؟

آیا جمله ساده، مرکب یا پیچیده بودنش قابل تشخیص است؟

Question

Negative

Positive

SVO

Sentence

Phrase

Word

۵۰ تست تمرینی

گزینه درست را انتخاب کنید. پاسخنامه کامل در انتهای PDF آمده است.

۰۱ کدام گزینه یک جمله کامل است؟

- A) The beautiful garden
- B) Runs very fast
- C) Sarah reads books
- D) In the morning

۰۲ در جمله «Ali plays football»، فاعل کدام است؟

- A) Ali
- B) plays
- C) football
- D) Ali plays

۰۳ در جمله «They watch movies»، فعل کدام است؟

- A) They
- B) watch
- C) movies
- D) They watch

۰۴ در جمله «Mina drinks water»، مفعول کدام است؟

- A) Mina
- B) drinks
- C) water
- D) drinks water

۰۵ ساختار پایه جمله خبری انگلیسی کدام است؟

- A) Verb + Subject + Object
- B) Subject + Verb + Object
- C) Object + Verb + Subject
- D) Subject + Object + Verb

۰۶ کدام گزینه فقط یک عبارت است، نه جمله کامل؟

- A) The dog barks
- B) I like tea
- C) Under the table
- D) She is happy

07 کدام جمله از نظر ترتیب کلمات درست است؟

- A) Eats she breakfast
- B) Breakfast she eats
- C) She eats breakfast
- D) Eats breakfast she

08 کدام جمله مثبت است؟

- A) He does not work
- B) Does he work?
- C) He works
- D) He cannot work

09 کدام جمله منفی است؟

- A) They play tennis
- B) They do not play tennis
- C) Do they play tennis?
- D) Play they tennis

10 کدام جمله سوالی است؟

- A) You are ready
- B) You are not ready
- C) Are you ready?
- D) Ready you are

11 برای منفی کردن جمله «She likes coffee» در حال ساده، گزینه درست کدام است؟

- A) She not likes coffee
- B) She does not like coffee
- C) She does not likes coffee
- D) She no like coffee

12 برای سوالی کردن جمله «They live here» کدام گزینه درست است؟

- A) Do they live here?
- B) They do live here?
- C) Live they here?
- D) Does they live here?

13 کدام گزینه یک کلمه است؟

- A) A big house
- B) Very quickly
- C) Teacher
- D) In the park

14 کدام گزینه یک عبارت اسمی است؟

- A) The new student
- B) Runs every day
- C) Because I was tired
- D) Is reading

15 کدام گزینه یک عبارت فعلی است؟

- A) A red car
- B) Is playing
- C) Near the door
- D) The smart boy

16 کدام گزینه یک عبارت حرف اضافه‌ای است؟

- A) My old phone
- B) Very slowly
- C) On the desk
- D) Speaks English

17 جمله «I bought a laptop» چند بخش اصلی دارد؟

- A) فقط فاعل
- B) فاعل و فعل و مفعول
- C) فقط فعل و مفعول
- D) فقط عبارت

18 در جمله «The children are sleeping»، جمله از نظر داشتن مفعول چگونه است؟

- A) مفعول مستقیم دارد
- B) مفعول غیرمستقیم دارد
- C) مفعول ندارد
- D) دو مفعول دارد

19 کدام جمله ساده است؟

- A) I was tired, but I studied
- B) She smiled
- C) I know that he is here
- D) When he arrived, we left

20 کدام جمله مرکب است؟

- A) I like tea and coffee
- B) I like tea, and she likes coffee
- C) The tall man opened the door
- D) Because it rained

21 کدام جمله پیچیده است؟

- A) I went home
- B) I went home, and I slept
- C) I went home because I was tired
- D) I went home and slept

22 در جمله پیچیده، معمولاً چه چیزی وجود دارد؟

- A) فقط دو کلمه
- B) یک جمله‌واره اصلی و یک جمله‌واره وابسته
- C) فقط مفعول
- D) فقط یک فعل کمکی

23 کدام گزینه جمله‌واره وابسته است؟

- A) She left
- B) I called him
- C) Because she was late
- D) They arrived

24 کدام گزینه جمله‌واره مستقل است؟

- A) When I got home
- B) Because he studied
- C) Although it was cold
- D) We watched TV

25 در جمله «Tom gave Mary a gift»،

«Mary» چه نقشی دارد؟

- A) فاعل
- B) فعل
- C) مفعول غیرمستقیم
- D) قید زمان

26 در جمله «a»، «Tom gave Mary a gift»

«gift» چه نقشی دارد؟

- A) مفعول مستقیم
- B) فاعل
- C) فعل کمکی
- D) صفت

27 کدام جمله با فعل be درست منفی شده است؟

- A) She not is happy
- B) She is not happy
- C) She does not is happy
- D) She no happy

28 کدام سوال با فعل be درست است؟

- A) Does he is a teacher?
- B) Is he a teacher?
- C) He is a teacher?
- D) Do he is teacher?

29 در سوال‌های بله/خیر با فعل اصلی در حال ساده، معمولاً از چه کمکی استفاده می‌کنیم؟

- A) do / does
- B) am / is only
- C) have always
- D) will always

30 کدام جمله برای «او هر روز انگلیسی می‌خواند» درست‌تر است؟

- A) Every day studies English he
- B) He studies English every day
- C) He every day studies English
- D) Studies he English every day

31 در انگلیسی جای معمول قید زمان مثل «every day» کجاست؟

- A) همیشه بین فاعل و فعل
- B) اغلب اول یا آخر جمله
- C) همیشه قبل از فاعل
- D) همیشه بعد از فعل کمکی

32 کدام جمله ترتیب «فاعل + فعل + مفعول + مکان + زمان» را رعایت کرده است؟

- A) I read books in the library every week
- B) I every week in the library read books
- C) Books I read every week in the library
- D) In the library books read I every week

33 کدام جمله از نظر گرامری ناقص است؟

- A) My sister cooks dinner
- B) The weather is nice
- C) Because I was busy
- D) They work hard

34 کدام گزینه بهترین تکمیل برای جمله «She — a doctor» است؟

- A) am
- B) are
- C) is
- D) be

35 کدام جمله درست است؟

- A) He don't like tea
- B) He doesn't like tea
- C) He doesn't likes tea
- D) He not likes tea

36 کدام جمله درست سوالی شده است؟ جمله پایه: «She works here».

- A) Does she work here?
- B) Does she works here?
- C) Do she work here?
- D) Works she here?

37 کدام جمله با کلمه پرسشی درست است؟

- A) Where you live?
- B) Where do you live?
- C) Where live you?
- D) Where does you live?

38 در جمله «My brother speaks French» چه نقشی دارد «well»؟

- A) فاعل
- B) فعل
- C) قید
- D) مفعول

39 کدام جمله نمونه‌ای از جمله بدون مفعول است؟

- A) She opened the window
- B) They arrived late
- C) I bought shoes
- D) We watched a movie

40 در جمله «I am studying English now».

فعل اصلی کدام بخش است؟

- A) I
- B) am
- C) studying
- D) English

41 در جمله «I am studying English now».

فعل کمکی کدام است؟

- A) I
- B) am
- C) studying
- D) now

42 کدام گزینه یک جمله مرکب با حرف ربط

هماهنگ‌کننده است؟

- A) I was hungry, so I ate lunch
- B) Because I was hungry
- C) The hungry boy ate lunch
- D) Eating lunch quickly

43 کدام حرف ربط معمولاً برای ساخت جمله

مرکب استفاده می‌شود؟

- A) and
- B) because
- C) when
- D) although

44 کدام کلمه معمولاً جمله‌واره وابسته می‌سازد؟

- A) but
- B) or
- C) because
- D) and

45 کدام جمله پیچیده از نظر نشانه‌گذاری بهتر

است؟

- A) Because I was tired I slept early
- B) Because I was tired, I slept early
- C) I slept early, because
- D) Tired because I slept early

46 کدام گزینه از نظر معنی و ساختار کامل‌تر است؟

- A) The old book on the table
- B) The old book is on the table
- C) On the table the old book
- D) Is on the table

47 برای ساخت سوال با «can»، کدام گزینه درست است؟

- A) You can swim?
- B) Do you can swim?
- C) Can you swim?
- D) Can swim you?

48 منفی درست جمله «They can drive» کدام است؟

- A) They don't can drive
- B) They cannot drive
- C) They can not drives
- D) They no can drive

49 کدام جمله از نظر ساختار بیشترین شباهت را به SVO دارد؟

- A) Birds fly
- B) Sara writes emails
- C) In the room
- D) Very beautiful

50 بهترین تعریف جمله کدام است؟

- A) هر گروه کلمه بدون فعل
- B) واحدی که معمولاً فاعل و فعل دارد و معنی کامل می‌دهد
- C) فقط یک اسم
- D) فقط یک فعل

پاسخنامه

کلید جواب ۵۰ تست همراه با توضیح کوتاه

شماره	گزینه	توضیح
1	C	Subject + Verb + Object دارد و معنی کامل می‌دهد.
2	A	Ali انجام‌دهنده عمل است.
3	B	watch کاری است که فاعل انجام می‌دهد.
4	C	water چیزی است که نوشیده می‌شود.
5	B	الگوی پایه جمله خبری انگلیسی SVO است.
6	C	Under the table فعل ندارد و جمله کامل نیست.
7	C	ترتیب طبیعی انگلیسی: She + eats + breakfast.
8	C	جمله خبری مثبت است و منفی/سوالی نیست.
9	B	do not جمله را منفی کرده است.
10	C	با جابه‌جایی فعل be و فاعل، سوال ساخته شده است.
11	B	بعد از does not فعل به شکل ساده می‌آید: like.
12	A	برای they از Do استفاده می‌شود.
13	C	Teacher یک واژه مستقل است.
14	A	هسته عبارت student است و فعل ندارد.
15	B	is playing گروه فعلی است.
16	C	On + the desk عبارت حرف اضافه‌ای است.
17	B	I فاعل، bought فعل، a laptop مفعول است.
18	C	sleeping معمولاً مفعول مستقیم نمی‌گیرد.

شماره	گزینه	توضیح
19	B	یک جمله‌واره مستقل دارد.
20	B	دو جمله‌واره مستقل با and وصل شده‌اند.
21	C	because یک جمله‌واره وابسته اضافه کرده است.
22	B	جمله پیچیده حداقل یک وابسته و یک مستقل دارد.
23	C	با because شروع شده و تنها کامل نیست.
24	D	We watched TV معنی کامل دارد.
25	C	Mary گیرنده هدیه است.
26	A	gift چیزی است که داده شده.
27	B	در be, not بعد از فعل می‌آید.
28	B	برای سوال با be، فعل قبل از فاعل می‌آید.
29	A	در حال ساده با فعل اصلی، do/does استفاده می‌شود.
30	B	ترتیب درست: فاعل، فعل، مفعول، زمان.
31	B	قید زمان معمولاً اول یا آخر جمله می‌آید.
32	A	این ترتیب رایج و طبیعی است.
33	C	Because I was busy جمله‌واره وابسته است و تنها ناقص است.
34	C	برای She از is استفاده می‌شود.
35	B	برای he از doesn't + base verb استفاده می‌شود.
36	A	بعد از does فعل ساده work می‌آید.
37	B	ساختار درست: Wh + do + subject + verb.
38	C	well چگونگی انجام فعل را نشان می‌دهد.
39	B	arrive مفعول مستقیم نمی‌گیرد.
40	C	studying فعل اصلی در زمان استمراری است.

شماره	گزینه	توضیح
41	B	am فعل کمکی جمله است.
42	A	so دو جمله مستقل را وصل کرده است.
43	A	and حرف ربط هماهنگ کننده رایج است.
44	C	because معمولاً جمله‌واره وابسته می‌سازد.
45	B	وقتی جمله با because شروع می‌شود، بعد از بخش وابسته کاما می‌آید.
46	B	دارای فاعل و فعل be و معنی کامل است.
47	C	modal قبل از فاعل می‌آید: Can you...?
48	B	برای modal ها از do/does استفاده نمی‌کنیم.
49	B	Sara writes emails دقیقاً SVO دارد.
50	B	جمله معمولاً فاعل و فعل دارد و معنی کامل می‌دهد.